

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

4 Şubat / 2022

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Hissedilen Enflasyon & Gösterge Enflasyon Karmaşası

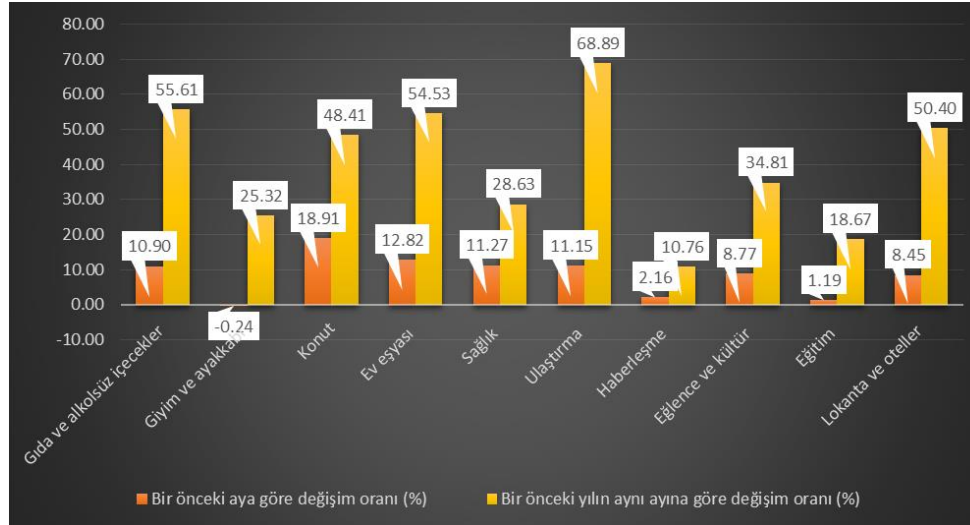
- ❑ Enflasyon, son aylarda ülkemizde en çok tartışılan ve Ocak ayında gelmiş olduğu seviye itibari ile de tartışıldığı ölçünün bile üzerinde öneme haiz bir gerçek.
- ❑ 2020 Mart ayından itibaren yaşanan süreçte önce ekonominin dibe vurması, ardından birikmiş taleple beraber gelen yükü tedarik zincirinin darboğaza düşerek taşıyamaması ve enerji krizi derken...
- ❑ Aslında gelinen noktanın önemli ölçüde bir küresel enflasyonist baskı yaratacağını hemen herkes değerlendiriyordu.
- ❑ Ancak bu küresel enflasyonist baskının etkisi ne yazık ki ülkemizde çok daha fazla görülmüş oldu... Ocak ayı TÜFE %48,7 ile pek çok ülkeden önemli ölçüde ayrışıyor.

Ülke	TÜFE (Yıllık,%)	Enflasyon Hedefi(%)			Piyasa Beklentisi(%)		Politika Faizi(%)	
		Hedef	Gerçekleşen	Fark	2022	Fark	Nominal	Reel
Bulgaristan	7.8	--	--	--	5	--	0	-7.8
Hirvatistan	5.5	--	--	--	3.3	--	--	--
Çekya	6.6	2.0(+/-1)	6.6	3.6	5	2	3.75	-2.85
Macaristan	7.4	3.0(+/-1)	7.4	3.4	4.9	0.9	2.9	-4.5
İzlanda	5.7	2.5(+/-1.5)	--	--	--	--	2.75	-2.95
Polonya	8.6	2.5(+/-1)	8.6	5.1	7	3.5	2.25	-6.35
Romanya	8.2	2.5(+/-1)	8.2	4.7	--	--	2	-6.19
Rusya	8.4	4	8.4	4.4	6.4	2.4	8.5	0.08
Türkiye	48.7	5(+/-2)	48.7	41.7	28.4	21.4	14	-34.69
Ukrayna	10	5(+/-1)	--	--	7.2	--	10	0
İsrail	2.8	1.0-3.0	2.8	Beklenti Aralığında	1.8	Beklenti Aralığında	0.1	-2.7
Güney Afrika	5.9	3.0-6.0	5.9	Beklenti Aralığında	4.9	Beklenti Aralığında	4	-1.9

Not: Merkez bankaları hedefleri için uzun vadeli hedefler kullanılmıştır. Piyasa beklentisi Bloomberg'e tahmin vermiş kurumların beklentilerini gösterir. Reel faiz hesabında son açıklanan enflasyon verileri kullanılmıştır.
Kaynak: Bloomberg HT Araştırma

Hissedilen Enflasyon & Gösterge Enflasyon Karmaşası

- ❑ Ana harcama gruplarına göre TÜİK'in açıklamış olduğu Ocak ayı tüketici fiyat endeksi incelendiğinde; aylık bazda ulaştırma, gıda, konut ve sağlık harcamalarındaki çift haneli artışlar dikkat çekici türden.
- ❑ Konu açıklanan ve hissedilen enflasyon olduğunda bu ana harcama kalemlerinin hane halkının temel tüketimindeki ağırlığı özellikle belirleyici olmakta.
- ❑ Örneğin bir insanın en temel ihtiyaçları Maslow'un Temel İhtiyaçlar Hiyerarşi'sinde Fizyolojik olarak tanımlanmış olup; bu kategoriye beslenme, barınma, sağlık gibi ihtiyaçlar girmektedir.
- ❑ Özellikle de bu harcamaların gelir içindeki payı arttıkça hissedilen enflasyon, gösterge enflasyonun çok daha üzerinde oluşmaktadır.

Hissedilen Enflasyon & Gösterge Enflasyon Karmaşası

- ❑ Hissedilen ile gösterge arasındaki tartışma sadece enflasyon oranı açık ara en yüksek olan ülkemizde değil; ABD, İngiltere gibi son 30-40 yılın en yüksek enflasyonunu gören ülkelerde de yapılmakta;
- ❑ The Undercover Economist kitabının yazarı Tim Harford, Financial Times'daki makalesine (Gerçek Enflasyonun Ölçülmesi Neden Bu Kadar Zor?) şöyle başlamış;
- ❑ «Gökkuşağının rengi nedir? Ortalama olarak beyaz ve İngiltere'nin cari (Ocak 2022) enflasyon seviyesi nedir?, %5,4 civarında..Her iki cevap da doğru ancak her ikisi de önemli bir şeyi kaçırıyor...» 😊
- ❑ Bu girişten de anlaşıldığı gibi ister tek haneli isterse de çift haneli açıklanan enflasyon oranları harcama alışkanlıkları, temel ihtiyaçlar ve her şeyden de önemlisi bu giderlerin gelir içindeki paylarına göre farklı düzeylerde hissedilmektedir.
- ❑ Ne yazık ki yüksek enflasyonun en fazla etkilediği kesim ise yine en düşük gelir grubundaki hane halkları...

Avrupa ve İngiltere Merkez Bankası Kararları

- ❑ Avrupa Merkez Bankası (ECB) bu haftaki para politikası toplantısında faiz kararında değişikliğe gitmezken, karar sonrası açıklamalarda bulunan ECB Başkanı Christine Lagarde'ın tonu yatırımcılar tarafından "şahin" olarak değerlendirildi.
- ❑ Avro bölgesinde Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) yıllık bazda yüzde 5,1 artışla beklentileri oldukça geride bırakması sonrası piyasalarda ECB'nin bu sene tek faiz artışı yapacağı yönündeki beklenti ikiye çıkarırken, ilk faiz artışının yapılacağı tarihe yönelik tahminler de aralıktan temmuza çekildi.
- ❑ İngiltere Merkez Bankası (BoE) ise dün 25 baz puan faiz artırırken, tahvil piyasalarında sene sonuna kadar ECB'nin 40, BoE'nin ise 100 baz puan faiz artıracığı fiyatlanmaya başladı.

Nasdaq'da Volatilite & Bitcoin ile Korelasyonu

- ❑ Nasdaq vadeliilerinin 30 günlük oynaklığı, Meta düşüşü sonrası Amazon'un piyasaları desteklemesiyle 2021 Nisan ayı başından bu yana en yüksek seviyeye ulaştı.
- ❑ Meta'nın beklentilerin altında zayıf bir bilanço açıklamasının ardından şirketin hisseleri bir günde yüzde 23 düşüş kaydederken şirketin piyasa değeri 195 milyar dolar geriledi. Böylece Meta ABD şirketleri arasında yaşanan en büyük günlük değer kaybını yaşamış oldu. Bundan önceki en büyük değer kaybı ise 180 milyar dolar ile Apple'da yaşanmıştı.
- ❑ Meta hisselerinin çakılmasıyla Nasdaq perşembe gününü yüzde 3,74 düşüşle kapatırken S&P 500 de yüzde 2,44 düşüş kaydetti.
- ❑ Amazon'un gelirini geçen yıla göre yüzde 9 artırımının ardından piyasalar cuma günü yeniden yükselişe geçti. Nasdaq vadeliileri perşembe günkü sert düşüşün ardından cuma gününe yüzde 2 yukarıda başladı.
- ❑ Nasdaq'da oynaklık en son bu kadar yükseldiğinde piyasaların gündeminde ekonomilerin salgından toparlayacağına dair umutlar ve Fed'in varlık alımı azaltımı iletişimine başlaması yer alıyordu.
- ❑ Nasdaq'taki oynaklık aynı zamanda son zamanlarda korelasyonunun arttığı Bitcoin gibi kripto varlıkları da etkiliyor. Bitcoin perşembe günü Meta'nın analist beklentilerinin altında bir bilanço açıklaması sonrasında şirket hisselerinde yaşanan düşüşle gerilerken, kripto para piyasalarının geneli de Nasdaq vadeliilerindeki düşüşü takip etti.

Boykotların Gölgesinde Bir Olimpiyat

- ❑ Spor kamuoyunu olduğu kadar, siyasetin de gündeminde ilk sıralara yükselen Pekin Kış Olimpiyatları bugün başlıyor.
- ❑ Oyunlar Çin'e yönelik insan hakları suçlamaları dolayısıyla boykotlarla karşı karşıya kalırken, Çin'in ekonomik yatırımları ve bu yatırımlar karşısında alacağı ekonomik katma değer ile de gündemde.
- ❑ Uluslararası Olimpiyat Komitesi raporuna göre Çin'in Kış Olimpiyatları ile ilgili operasyonel harcamalarının 1,56 milyar dolar olduğu öngörüldü. Bloomberg'in verilerine göre bu bütçe içerisinde 1,51 milyar dolarlık sermaye harcamasının yüzde 65'i özel sektör tarafından fonlanırken, kalan bölümü farklı kamu kuruluşlarının kaynaklarıyla karşılandı.
- ❑ Bu yatırımlar karşısında ülkenin gelir beklentisi ise yüksek düzeyde. Oyunların gişe gelirlerinin 118 milyon dolara ulaşması öngörülürken, spor turizminin ise sezonun tamamında 50 milyar doların üzerinde gelir getirmesi bekleniyor.

Altında İvme ABD İstihdam Verisi ile Yönünü Yukarı Çevirdi!

- ❑ Küresel merkez bankalarından gelen şahin sinyaller, Rusya Ukrayna geriliminden beslenen altında ivmeyi aşağı yönlü taşımıştı.
- ❑ Ancak haftanın son gününde ABD tarım dışı istihdam verisinin beklenenden iyi gelmesi tekrar altına yönünü yukarı çevirmiş oldu.
- ❑ ABD'de tarım dışı istihdam Ocak'ta 467 bin arttı. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentisi 125 bin artış yönündeydi.
- ❑ Böylece Aralık'ta 199 bin olarak açıklanan istihdam artışı 510 bine revize edilmiş oldu.
- ❑ Verilerin ardından ABD vadeliileri negatife dönerken, ABD 30 yıllık tahvil getirisi de Haziran'dan bu yana ilk kez pozitif bölgeyi test etti.

Dış Ticaret Dengesi

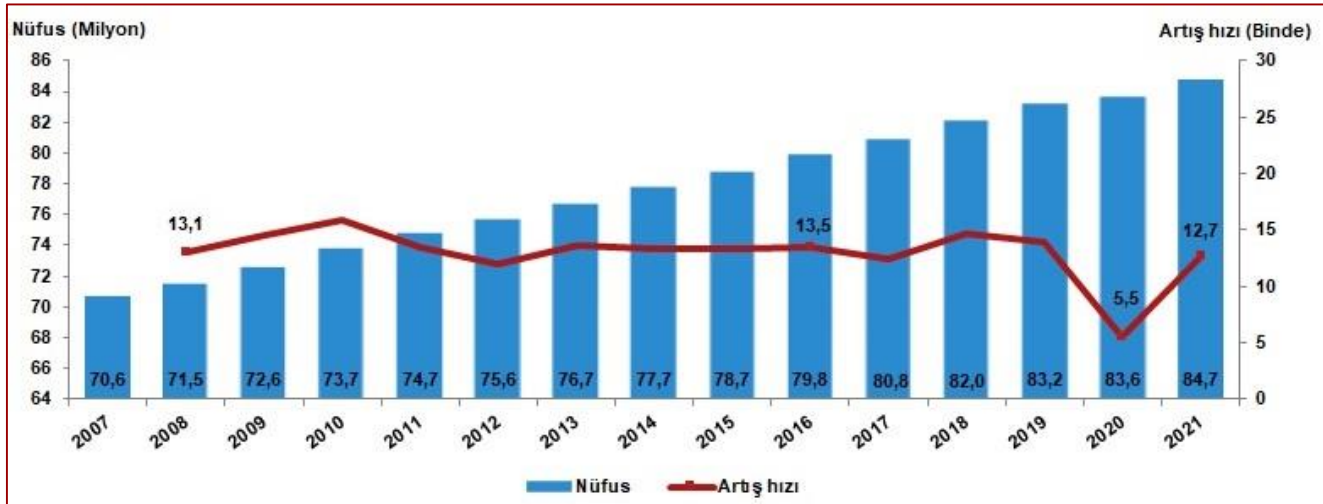
2022 Ocak dış ticaret genel görünüm
(Ticaret Bakanlığı ve TİM / Genel Ticaret Sistemine göre)

Dış Ticaret	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi	ihr./ ith. (%)
2021	15.001	18.065	33.067	-3.064	83
2022	17.593	28.032	45.625	-10.439	62,8
Değişim(%)	17,3	55,2	38	240,7	

- ❑ Ticaret Bakanlığı ve TİM verilerine göre Ocak ayı ihracatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17,3 oranında artarak 17 milyar 593 milyon dolar oldu. İthalat ise aynı döneme göre yüzde 55,2 artışla 28 milyar 32 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Bu sonuçlara göre ithalatın ihracatı karşılama oranı bir önceki yıl Ocak ayında yüzde 83 düzeyindeyken, 2022'nin ilk ayında yüzde 62,8'e geriledi.
- ❑ Ticaret Bakanlığı bülteni verilerine göre, yüksek dış ticaret açığı hammadde ithalatındaki yükselişten kaynaklandı. Ocak ayında bir önceki yıl aynı aya göre hammadde ithalatı yüzde 70,7 artarak, 23 milyar 519 milyon dolar düzeyinde oluştu. İthalatın yüzde 84'ü hammadde ithalatından oluştu.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2021

- ❑ Türkiye'de ikamet eden nüfus, 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla bir önceki yıla göre 1 milyon 65 bin 911 kişi artarak 84 milyon 680 bin 273 kişiye ulaştı. Erkek nüfus 42 milyon 428 bin 101 kişi olurken, kadın nüfus 42 milyon 252 bin 172 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle toplam nüfusun %50,1'ini erkekler, %49,9'unu ise kadınlar oluşturdu.
- ❑ Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre, ülkemizde ikamet eden yabancı nüfus bir önceki yıla göre 458 bin 626 kişi artarak 1 milyon 792 bin 36 kişi oldu. Bu nüfusun %49,7'sini erkekler, %50,3'ünü kadınlar oluşturdu.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Ocak 2022

- ❑ Yi-ÜFE (2003=100) 2022 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %10,45 bir önceki yılın Aralık ayına göre %10,45, bir önceki yılın aynı ayına göre %93,53 ve on iki aylık ortalamalara göre %49,93 artış gösterdi.
- ❑ Yıllık en düşük artış; %25,88 ile su ve suyun arıtılması ve dağıtılması, %28,08 ile temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları, %29,95 ile giyim eşyası, %39,41 ile deri ve ilgili ürünler, %45,24 ile diğer ulaşım araçları, %52,95 ile mobilya, %53,43 ile içecekler, %56,28 ile basım ve kayıt hizmetleri, %58,16 ile bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler, %58,29 ile makine ve ekipmanlar b.y.s., %59,21 ile motorlu kara taşıtları, römork ve yan römork, %60,27 ile diğer mamul eşyalar, %61,55 ile diğer madencilik ve taşocaklığı ürünleri, %75,94 ile gıda ürünleri, %77,42 ile kauçuk ve plastik ürünler, %79,68 ile tütün ürünleri, %80,72 ile metal cevherleri, %83,46 ile elektrikli teçhizat, %88,26 ile fabrikasyon metal ürünler, makine ve ekipmanlar hariç, %92,65 ile diğer metalik olmayan mineral ürünler, %93,53 ile Yurt İçi ÜFE, %98,93 ile ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç), %102,82 ile kömür ve linyit, %102,90 ile tekstil ürünleri, %114,71 ile kimyasallar ve kimyasal ürünler, %119,88 ile kağıt ve kağıt ürünleri, %136,29 ile ana metaller, %138,48 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, %162,84 ile ham petrol ve doğal gaz, %180,75 ile kok ve rafine petrol ürünleri.

Turizm İstatistikleri, IV.Çeyrek: Ekim-Aralık ve Yıllık, 2021

- ❑ Turizm geliri Ekim, Kasım ve Aralık aylarından oluşan IV. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %95 artarak 7 milyar 631 milyon 374 bin dolar oldu. Turizm gelirinin (cep telefonu dolaşım ve marina hizmet harcamaları hariç) %80,1'i yabancı ziyaretçilerden, %19,9'u ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edildi.
- ❑ Turizm geliri 2021 yılında bir önceki yıla göre %103 artarak 24 milyar 482 milyon 332 bin dolar oldu. Bu yılki gelirin 19 milyar 679 milyon 915 bin dolarını kişisel harcamalar, 4 milyar 802 milyon 417 bin dolarını ise paket tur harcamaları oluşturdu.

